

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/195965>

Please be advised that this information was generated on 2019-04-22 and may be subject to change.

Boom juridisch
 Postbus 85576
 2508 CG Den Haag
 T (070) 330 70 33
 E info@bju.nl
 I www.boomjuridisch.nl

EstateTip

Review

Afl. 2018-25

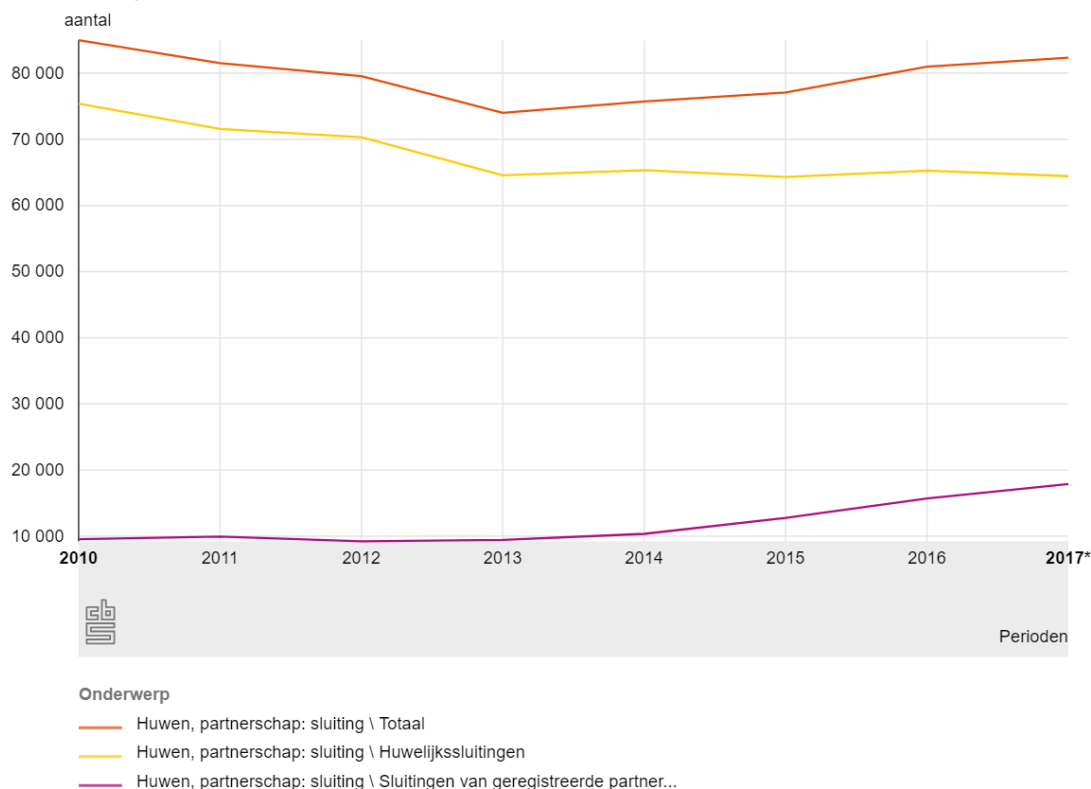
27 juni 2018

Het steeds populairdere g.p. Wat kun je er in het buitenland mee?

Het is algemeen bekend dat het aantal jaarlijks voltrokken huwelijken een gestaag dalende lijn laat zien. Wellicht minder bekend is het feit dat het tegenovergestelde het geval is bij het geregistreerd partnerschap. Deze burgerlijk staat verheugt zich in een almaar toenemende populariteit. In beeld ziet dit er als volgt uit:

Huwen, partnerschap; sluiting en ontbinding per maand

Geslacht van betrokken partners: Totaal

Het CBS, waar ook bovenstaande grafiek aan is ontleend, meldt in een bericht op 2 mei jl.:

‘In 2017 traden 64,4 duizend paren in het huwelijk en sloten 17,9 duizend een geregistreerd partnerschap. Het huwelijk is minder populair onder twintigers en dertigers, die vaker kiezen voor het partnerschap of ongehuwd samenwonen. Dat meldt het CBS op basis van voorlopige cijfers over 2017.’ (Curs. FH)

Waarom zou men ook de voorkeur geven aan het huwelijk boven geregistreerd partnerschap, ze zijn toch nagenoeg hetzelfde? Inderdaad, hoewel niet identiek, zijn de verschillen tussen huwelijk en geregistreerd partner gering. Zo zijn er op het vlak van het naamrecht minimale verschillen, hoeft bij het aangaan van het geregistreerd partnerschap geen vaste formule à la de trouwbelofte van artikel 1:67 lid 1 BW te worden uitgesproken, geldt het verbod van artikel 1:68 BW (op voorafgaande godsdienstige plechtigheden) alleen voor huwelijken en is scheiding van tafel bed, artikel 1:169 e.v. BW, alleen voorbehouden aan echtelieden. En uiteraard, alleen het geregistreerd partnerschap kan – onder voorwaarden – worden beëindigd zonder rechterlijke inmenging (artikel 1:80c lid 1 aanhef en onder c BW jo. artikel 1:80d BW).

Daarmee is ook duidelijk dat de van oudsher aangevoerde argumenten waarom een huwelijk vanuit een zuiver juridisch perspectief (wellicht) toch de voorkeur zou hebben boven een geregistreerd partnerschap – denk met name aan het tot 1 april 2014 ontbreken van afstammingsrechtelijke gevolgen bij een hetero geregistreerd partnerschap – (veel) aan kracht hebben ingeboet. Twee recente uitspraken maken duidelijk dat er soms toch haken en ogen blijken te kleven aan het geregistreerd partnerschap. Een uitspraak van Rechtbank Midden-Nederland van 15 mei 2018 (ECLI:NL:RBMNE:2018:2079) in een weliswaar allesbehalve standaard setting, laat zien dat het toch geen kwaad kan om bij het bespreken van de ‘voors en tegens’ oog te hebben voor nog een ander bestaand verschilpunt: de internationale erkenning van het geregistreerd partnerschap. Hetzelfde geldt voor de zaak die speelde voor het Hof Den Haag op 23 mei 2018 (ECLI:NL:GHDHA:2018:1256).

Zoals u wellicht wel weet, wordt het geregistreerd partnerschap niet in elk buitenland erkend (hetgeen overigens ook geldt voor de beëindiging met wederzijds goedvinden van artikel 1:80c lid 1 aanhef en onder c jo. artikel 1:80d BW). En als een land de burgerlijke staat ‘als partner geregistreerd’ niet (er)kent, geldt een stel dat in Nederland een partnerschap is aangegaan, in dat land als ongehuwd. Bij een verblijf in het ‘niet-erkennende land’ kan dit allerlei minder wenselijke gevolgen hebben. Denk daarbij aan opname van een van de partners in een ziekenhuis zonder dat de ander toegang krijgt tot het ziekbed, laat staan dat die ander mede-gekend wordt in de medische beslissingen. Of het bij expats wel optredende probleem dat de ander geen toegang/verblijf krijgt tot het land in kwestie omdat ‘ongehuwd samenwonen’ niet is toegestaan. Illustratief voor de ‘buitenlandverwarring’ is de uitspraak van het Hof Den Haag (ECLI:NL:GHDHA:2018:1256). In 2011 gaat een Nederlands stel in Nederland een met elkaar een geregistreerd partnerschap aan. In 2012 verblijven/wonen ze in Wit-Rusland. Wit-Rusland erkent het Nederlandse partnerschap niet. Lastig, maar op zich geen probleem. Omdat zij naar Wit-Russisch recht ongehuwd zijn, weerhoudt niets hen ervan om in 2012 (in Wit-Rusland) ook nog eens met elkaar te trouwen. De relatie loopt spaak en in 2017 spreekt een Wit-Russische rechter de echtscheiding uit. Enige maanden later spreekt de Rechtbank Den Haag, onder meer, de ontbinding van het geregistreerd partnerschap uit. En dat is in zoverre ‘gek’ omdat dit impliciet zou betekenen dat het stel gelijktijdig zowel elkaars echtgenoten als geregistreerd partners was. Deze ‘dubbele’ burgerlijke staat is in strijd met artikel 1:80a leden 1 en 2 BW en de artikelen 1:33 en 1:42 BW. De man gaat in beroep en de zaak komt op het bordje van het Haagse Hof. De raadsheren vatten de zaak eerst samen:

‘8. Vast staat dat partijen op 17 augustus 2011 te Amsterdam een geregistreerd partnerschap met elkaar zijn aangegaan. Eveneens staat vast dat dit geregistreerd partnerschap *niet wordt erkend* in Wit-Rusland, om welke reden partijen op 21 april 2012 in [plaats] , Wit-Rusland, met elkaar in het huwelijk zijn getreden. Dat partijen met deze huwelijksluiting *kennelijk hebben beoogd een einde te maken aan hun geregistreerd partnerschap*, althans dit geregistreerd partnerschap te doen *overgaan* in een huwelijk, blijkt uit de omstandigheid dat zij gezamenlijk om

inschrijving van dit huwelijk hebben verzocht in de burgerlijke stand in Nederland. Hieruit volgt dat het *nimmer de intentie van partijen is geweest om een hinkende rechtsverhouding in het leven te roepen en in stand te laten, waarbij zij naar Nederlands recht als geregistreerde partners zouden gelden en naar Wit-Russisch recht als echtgenoten.* (Curs. FH)

En komen dan met een zowel creatieve als praktische oplossing:

‘9. Volgens artikel 1:80c lid 1 sub e van het Burgerlijk Wetboek (BW) eindigt het geregistreerd partnerschap door *omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk*. Artikel 1:80g BW regelt de wijze van omzetting ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand in Nederland. In het onderhavige geval ontbreekt een in deze bepaling bedoelde akte van omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk. Dat *neemt niet weg* dat het geregistreerd partnerschap van partijen, volgens het hof, door de huwelijksluiting op 21 april 2012 in [plaats], Wit-Rusland, *is omgezet in een huwelijk*, aangezien in rechte vast staat dat dit huwelijk ingevolge het recht van de staat waar de huwelijksvoltrekking plaatsvond rechtsgeldig is (artikel 10:31 lid 1 BW) *en dit huwelijk vatbaar is voor erkenning in Nederland. Van een strijd met de openbare orde is volgens het hof geen sprake, nu door de huwelijksluiting in [plaats], Wit-Rusland, een einde is gekomen aan het geregistreerd partnerschap* en zich daarom niet de situatie voordoet waarin de erkenning van een buitenlands huwelijk afstuit op de grond dat een van de echtgenoten op het tijdstip van de sluiting van het huwelijk reeds een geregistreerd partnerschap had gesloten (artikel 10:32 BW).

10. Gelet op het vorenstaande zal het hof het verzoek van de man toewijzen en de bestreden beschikking vernietigen.’ (Curs. FH)

Op zich een ‘klassiek geval’ van een geregistreerd partnerschap dat niet wordt erkend in het buitenland en daarom werd omgezet in een wel erkend huwelijk. Zij het dat de voor het ‘omzetten’ vereiste akte ontbrak en die omzetting als het ware werd ‘ingelezen’ in het Wit-Russische huwelijk. Opmerkelijk is dat, anders dan wellicht verwacht, het ‘omzetten’ van geregistreerd partnerschap in een huwelijk niet in alle gevallen soelaas blijkt te bieden.

Daarmee belanden we bij de uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland. Eerst kort enkele feiten. Man en vrouw zijn in 2015 met elkaar een geregistreerd partnerschap aangegaan. Uit dit partnerschap zijn drie kinderen geboren. Op 29 maart hebben man en vrouw gezamenlijk een verzoekschrift ingediend tot ontbinding van hun partnerschap, artikel 1:80c lid 1 aanhef en onder d BW jo. artikel 1:80e BW. Zij stellen daartoe dat het partnerschap duurzaam is ontworcht. Als het daarbij zou zijn gebleven en aan alle overige vereisten was voldaan, zou ‘zonder meer’ de ontbindingsbeschikking zijn gegeven.

In deze zaak hadden man en vrouw echter naast de duurzame ontworchtiging ook gemeld dat zij van plan waren om halverwege juni 2018 met elkaar in het huwelijk te treden. Dus eerst scheiden om daarna weer te kunnen trouwen.

En dat is eigenaardig omdat, zoals we hiervoor zagen (sinds de inwerkingtreding van de Wet openstelling huwelijk per 1 april 2001) artikel 1:80g BW de ‘geruisloze’ omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk mogelijk maakt. Waarom zou men de omslachtige route verkiezen van de rechterlijke ontbinding gevolgd door het aangaan van een huwelijk, boven het veel eenvoudiger ‘kenbaar maken van de wens het partnerschap omgezet te zien in een huwelijk’ aan de ambtenaar van de burgerlijke stand?

Het antwoord volgt uit de kraakheldere overwegingen van de rechtbank:

‘2.3.4. Voor het beëindigen van een geregistreerd partnerschap om een huwelijk met elkaar aan te gaan biedt de wet de mogelijkheid van omzetting als vermeld in artikel 1:80g BW. Partijen willen echter uitdrukkelijk geen omzetting *omdat een huwelijk dat tot stand is gekomen door omzetting vanuit een geregistreerd partnerschap in bepaalde landen niet wordt erkend*. Dit kan voor partijen problemen opleveren omdat de man een baan heeft als IT-specialist, waarbij de kans zeer aanwezig is dat hij in het buitenland werkzaamheden zal moeten of kunnen verrichten. Op dit moment is niet duidelijk in welk dat land zal gebeuren maar de man wenst ook zelf in het buitenland te kunnen werken en heeft toegelicht dat indien een gelegenheid tot een plek in het buitenland zich voordoet hij binnen betrekkelijk korte termijn daarvoor beschikbaar zal moeten zijn. *In dat geval willen partijen niet tegen problemen aanlopen, in die zin dat het werken voor de man of de vrouw niet mogelijk zal worden gemaakt omdat het land waar hij dan werkt zijn huwelijk niet erkent, of dat dit in dat land andere nadelige gevolgen heeft voor partijen en hun kinderen*. Ten slotte hebben partijen aangevoerd dat zij er ook waarde aan hechten om *alsnog een huwelijksceremonie* plaats te laten vinden waarbij onder meer een “officiële” rol voor de getuigen is weggelegd.’ (Curs. FH)

Maar, door aan te geven dat men opnieuw met elkaar wil gaan trouwen, ontstond er wel een probleem. Hoewel niet expliciet (overeenkomstig) van toepassing (verklaard) en anders dan de parlementaire geschiedenis (o.m. *Kamerstukken II*, 1968/69, 10213, 3, p.18) en *Asser/De Boer, Kolkman & Salomons* (nr. 710) melden, werd in casu wel getoetst of sprake was van ‘duurzame ontwrichting’. En het is overduidelijk dat ‘dankzij’ het aangekondigde trouwen die duurzame ontwrichting ontbreekt bij het stel.

Omzeilen van de rechterlijke ontwrichtingstoets door te opteren voor de beëindiging van het geregistreerd partnerschap met wederzijds goedvinden via de ambtenaar van de burgerlijke stand (artikel 1:80c lid 1 aanhef en onder c BW jo. artikel 1:80d BW) was in deze zaak niet mogelijk. De gezamenlijke minderjarige kinderen sluiten deze route af, artikel 1:80c lid 3 BW.

Wat nu? Gelukkig had ook dit stel te maken met een weliswaar de ontwrichting toetsende, maar verder creatieve en flexibele rechter:

‘2.3.5. De man heeft ter zitting toegelicht wat zijn werkzaamheden in het buitenland de afgelopen jaren waren en wat zijn plannen ten aanzien van het werken in het buitenland zijn voor de komende tijd. *Verder blijkt uit de informatie van de gemeente Utrecht dat een huwelijk dat tot stand is gekomen door omzetting vanuit een geregistreerd partnerschap internationaal inderdaad niet in alle landen wordt erkend en dat het moeilijk is om dit per land te achterhalen*. Gelet op het voorgaande hebben partijen naar het oordeel van de rechtbank een *redelijk belang* om eerst het geregistreerd partnerschap te beëindigen en daarna te huwen. Partijen hebben voldoende aannemelijk gemaakt dat er een gerede kans bestaat dat zij vanwege de werkzaamheden van de man nadelige gevolgen zullen ondervinden van het feit dat partijen een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan, die niet weg zijn te nemen door het geregistreerd partnerschap om te zetten in een huwelijk. Voor partijen bestaan *geen alternatieve wegen om tot een huwelijk met elkaar te komen dat internationaal zonder meer erkend zal worden*. Ten slotte overweegt de rechtbank dat weliswaar niet wordt voldaan aan het vereiste van duurzame ontwrichting, maar dat partijen het doel van dat vereiste – te weten het niet te lichtvaardig scheiden – in dit geval geen geweld aandoen.’ (Curs. FH)

De rechtbank spreekt vervolgens dus (toch) de ontbinding uit van het geregistreerd partnerschap.

De boodschap van het voorgaande is dat kennelijk niet alleen het geregistreerd partnerschap *an sich* en de wederzijdse beëindiging niet overal worden erkend in het buitenland, maar dat hetzelfde lot ook dreigt voor het huwelijk dat niet is 'ontstaan' door de voltrekking maar door omzetting. Het lijkt zinvol om cliënten met een potentieel 'internationaal karakter' te wijzen op deze extra 'eigenaardigheid' als wordt getwijfeld tussen huwelijk of geregistreerd partnerschap.

mr. F.M.H. Hoens

In verband met de vakantieperiode zal de eerstvolgende EstateTip Review verschijnen op woensdag 5 september, tenzij wij het gelet op de actualiteit niet kunnen laten.

De redactie van EstateTip Review wenst u een prettige vakantie.

Tot na de vakantie!

ScholsBurgerhartSchols

Boomjuridisch

www.scholsburgerhartschols.nl www.boomjuridisch.nl

© 2018 Boom juridisch | ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.